

ODA >
< VISSZA

miközben kórházzról kórházra jársz
és ha újszülöttet láatsz, folyton elsírod magad
azt javasolják,
hallgass meg mindenkit,
hagyd, hogy a tanácsok befészkeljék magukat
szíved repedéseibe
apró lárvákat letegyék

amik kikelve úgy zsongnak majd körül
mint a Szaturnuszt a gyűrűjét alkotó porszemek

és akkor végre elhiszed,
hogy te is egy olyan bolygó vagy,
amin megvannak az élet feltételei
és az orvosok egyszer majd lakhatóvá tesznek téged is.

Belső naprendszer

IZSÓ ZITA

LACKFI JÁNOS HABANGYAL

Látom, hogy kijössz a kórház elé, leülsz a márvány-lábazatra, kezdedben pocsek automata-kávét gőzölög. Fújogatod, szárnyas, krémszín habbal apró figurát rajzolok a forró, fekete felszínre. Nem látod, magad elé bámulsz, befelé bámulsz, a nézésed zuhan a középpontig, egészen addig, ahol leginkább saját magad vagy, akkor is, ha megfelekedzel magadról.

Beülök a napfény óriás-csúszdájába, kanyargok a lombok között, ide-odacsapódom, hangsebességnél gyorsabban teszem meg a távolságot, lobog a habhajom, üveghangon visítok, az arcodon landolok. Behunyok szemmel tartod a ragyogásba arcodat, hámlanak a fáradság rétegei, bőröd zsbongani kezd, alámerülsz, elfelejted a dohos épületet, a kesernyés italt, a doki savanykás mosolyát, a leleteket.

– Van cigid, babám?

Kinyitod a szemed: hol vagy, ki ez, hogy kerül ide, mit akar? Arca ismeretlen ország térképe, emberi táj. Borosta, hepehupák, bemart ráncok, megszakadt munkaviszony, az asszony elhagyott, vitte a kölköket, az anyós tehet róla, addig bujtogatta, az ő lánykája jobbat érdemel, persze, az ügyvéd úr, lenézi a szegény embert, a srácok is megmondták, apa, ne gyere, kínos vagyok nekik, majd, ha összeszedtem magam. Öltözök bazári majomnak, vegyek nyakkendőt? Maradtak a haverok, a csapat kiesett, hűség is van a világon, kijárunk a megyés meccsre, összeverekszünk az ellenfél drukereivel, csalók, falábúak, dögöljetelek meg, most legyen nagy a pofád! Általánosban a Sanyi rajzolt a legjobban, élethű versenyautót, a tanár néni meg is mondta, sokra fogja vinni még ezzel, hát tessék, ilyen sokra vittem, cigid nincsen?

Valaki ad cigit a Sanyinak, füstjéből horgolok egy szárnyas alakot, észre sem veszed, köhögysz, odébb lépsz, rosszul esik a füst, mintha kismama lennél. Visszamész az osztályra, hátha kiadják a leletet. A liftaknában suhanok felfelé, időnként viccesen bevillantok, hunyorogsz, milyen éles fény, gondolod, brutális nyár, hátadon csurom víz a blúz, rajzolok az izzadsággal, keze-lába, nagy a hasa, készen van a kicsi baba. Soha nem fogod látni, nevetek magamban, ráfújok a nedves felületre, megborzongsz, összerázkódsz, ösztönesen körül nézel a liftben.

A nővérek csevegnek, mintha ott se lennél, mintha láthatatlanná váltál volna. Joan szerintük csak a pénzre

utazik, nem tudja, hogy Mark eladta a részvényeket, és kiszállt a családi vállalkozásból. Azt még kevésbé sejt, hogy Felicity-vel akar Missouriba utazni, maga mögött hagyva mindent és mindenkit. Felicity azt hazudta, beadta a válókeresetet, de Fred mit sem sejt az egésztől, és már megbeszélte Jim bácsival, hogy a nyarat a vidéki házában töltik, lovak, jó levegő, ő távmunkában dolgozik, maga lesz a paradicsom. Jessica intrikál, szokása szerint, sikerült Billt Heather ellen hangolnia, mi lesz ebből, csak a Jóisten meg Frank lelkes a megmondhatója.

Torkodat köszörülöd, hátha szertefoszlik a varázslat, hátha láthatóvá válsz, hátha a leleteid áttetszenek a bőrödön. Egyik nővérke belekortyol a kávésbögréjébe, felsóhajt, gondterhelten elindulnak a folyosón, egyikül elé toppansz.

– Elnézést, a leleteimért jöttem.

Végignézz rajtad, a száját pittyeszti, a Fodor doktor úr viziten van, nem tudunk nélküle semmit kiadni, távolodik a folyosón, fehér köpenye végigrebben az ablaktáblán, fehér madárrá alakítom, káprázva nézed, sóhajtasz, ragályos a sóhaj.

Mindig megjön a vérzés, pedig ha elmaradozik, ha később köszönt be, akkor reménykedsz, hátha most, hátha az a pici élet, a leletekkel nincs baj, a doki szét-tárja karját, asszonyom, a természet kész rejtély, ön emberi számítások szerint alkalmas az anyaságra, a férje a nemzésre. Talán egy pszichológus segíthet, hátha valami lelki elakadás, szokott ilyesmi lenni.

Jártál gyógyfürdőben, arcocskákat gyúrtam a gomolygó párából, el se mosolyodtál, lelkiismeretesen áztattad magadat. Próbáltál teakeverékeket, illatukban úszott a lakás, a gőzükkel füstjeleket küldtem, kacsaringós betűket, hogy levelezek veled.

Ülsz az agyturkásznál, gomolyognak meséid, apád szigorúsága, aztán hiánya, anyád összeomlása, te voltál az anyukája, épp csak szoptatni nem kellett, szídtad, főztél, takarítottál, bámult magad elé és ivott, mostad fel a hányását. Gyorsan kellett felnőni, minden a te válladon, több is a kelleszénél.

– Le akarja tenni ezt a csomagot? – kérdezi empátiakusan a doki.

Elkezdem lobogtatni a függönyt, táncot járok, vegyél végre észre. A doki odalép, becsukja az ablakot.

Mint az örült, ujjongok, táncolok, pörgök a levegőben, látom, ahogy a szájad megmozdul, és kimondod:

– Igen. ◆

SZÖVEG –
MÁRTONFFY ANDRÁS

SOROZAT –
KÉRDEZŐK, KÉTKEDŐK, KERESŐK

A 003 ÉS FELES ÉS A 007-ES VÉGGZETE

A Flemingek tragikus története

Ian Fleming, a James Bond-univerzum megalkotója részben magáról mintázta a sármos, gátlástalan szuperkém figuráját. Valószínűleg ugyanezekre a tulajdonságokra vezethető vissza mindaz, ami a halála után történt. Apa és fia története beszédes példája annak, hogy mennyire rossz indítás az életben a világhír és a rendezetlen család kombinációja.

◆ ELFOGLALT SZÜLŐK

1975. október 2-án reggel a londoni Chelsea-ben egy *Antione Lafont* nevű bankár átment a szomszédba, hogy ellenőrizze, minden rendben van-e az ott lakó *Caspar Fleming*gel. Tudta, hogy a huszonhárom éves fiatalember súlyos depresszióban szenved, így a biztonság kedvéért rá akart nézni. Az ágyban holtan találta a pizsamába öltözött Caspart, mellette az éjjeliszekrényen három üveg altatót, a zsebében pedig egy búcsúlevelet. A papíron ez állt: „*Ha nem most, akkor legközelebb.*” A világ egyik legsikeresebb írójának, Ian Flemingnek fia fogantatásától kezdve bizonytalan világban élt.

Anyja, *Ann Charteris*, a harmincas évek szépségideálja, nagyvilági hölgy volt, a dúsgazdag Lord O'Neill felesége. A világháború idején, amíg a férj külföldön szolgált, Ann egy másik arisztokratával, *Lord Rothermere*-rel bonyolódott kapcsolatba. Amikor 1944-ben O'Neill elesett a fronton, feleségül ment Rothermere-hez, és az új házasságba magával vitte két elárvult gyereket, *Raymond*ot és *Fionnt*. Csakhogy már ebben az időben feltűnt a színen Ian Fleming is, akivel ellenállhatatlanul vonzótták egymást. A lord akkor nyújtotta be a válókeresetet, amikor Ann várandós lett Fleming gyermekével.

Ekkor Ian és Ann összeházasodott, 1952-ben megszületett Caspar. Ez volt az az év, amikor Fleming megírta az első Bond-regényt, a *Casino Royale*-t, és meg is érkezett a siker. A házaspárnak nem sok ideje maradt a gyerekekre. Caspar csecsemő korától egy dajka és egy házvezetőnő társaságában nevelkedett, míg a szülők ingáztak két angliai, illetve

Ian Fleming

a jamaicai házuk között. Ez utóbbi helyre – azzal az indokkal, hogy barátságtalan a klíma és sok a cápa a tengerben – a kisfiút egyetlenegyszer sem vitték magukkal. Pedig a maguk módján szerető szülők voltak, taníttatták a gyereket, Fleming viccesen a 003 és feles ügynököknek nevezte, esténként gyakran mesélt Casparnak, sőt, írt neki egy saját mesekönyvet egy repülő varázssautóról. (A Chitty-Chitty-Bang-Bang az író halála után nyomtatásban is megjelent, és hatalmas siker lett.)

SZENVEDÉLYEK VAGYONNAL SÚLYOSBÍTVÁ

Caspar már kiskorában altatókon élt, és súlyos magatartásproblémái voltak, amikor pedig beírták a híres és mérgező etoni középiskolába, mindez tovább súlyosbodott. Ráadásul 1964-ben, a fiúcska tizenkettedik születésnapján hirtelen meghalt az apja. Ekkor aztán teljesen kicsúszott a lába alól a talaj.

Rákapott a különféle kábítószerre, íjakat és töröket gyűjtött egyre betegesebb ragaszkodással. Etonban

feketén vásárolt lőfegyvereket, és amikor töltött revolver került elő a kollégiumi szobájából, az iskola kihívta a rendőrséget. További négy automata fegyvert találtak, és a fiatalembert pénzbírságra ítélték. Az anyja ezekben az időkben szinte állandó félelemben élt, mert Caspar azzal fenyegette, hogy megöli.

Eton után beiratkozott az oxfordi egyetemre egyiptológiát tanulni, de ezt végül nem fejezte be. Amikor huszonegy évesen hozzájutott az örökségéhez, a hatalmas pénzeszámmal annyira kártékony szert és tárgyat tudott vásárolni, amennyit csak akart.

1974-ben elutazott az apjától örökölt jamaicai házába, alaposan túladagolta magát kábítószerrel, aztán kiúszott a tengerre meghalni, de felfedezték, helikoptert küldtek érte, majd kórházba vitették. Hosszas pszichátriai tartózkodás és gyógyszeres kezelés után a következő évben sokkal alaposabban előkészítette a tervét, és ekkor már nem volt ott senki, hogy visszarángassa a halálból.

Casper Flening

Kigondolta, hogy egy szándékosan tengerbe ejtett német vadászgépen, német egyenruhában várakozó angol kommandósok támadják meg a megmentőiket.

Hamar kiderült, hogy különleges tehetsége van a szervezéshez és a papírmunkához. A magas rangú tiszt – aki maga is kötekedő, öntörvényű ember hírében állt – nem sokára őt alkalmazta arra, hogy közvetítsen neki a különböző kormányzati szervekkel és tisztviselőkkel történő kapcsolattartásban.

JAMES BOND ATYJA

Az író apa ötvenhat évesen halt meg. Sokan vélekednek úgy, hogy mindent meg is tett ennek érdekében. Falta a kalandokat, rengeteget ivott, napi hetven cigarettát szívott el, miközben már-már kényszeres nőcsábászként élt. 1908-ban, gazdag bankárok leszámazottjaként született, de alig volt kilencéves, amikor az apja elesett az első világháborúban. Az anyja későbbi kapcsolatából neki is született egy féltestvére a két bátyján kívül. Kisiskolásként sokat szenvedett egy tipikus bentlakásos angol iskolában, rendszeresen bántották a társai, majd az etoni középiskolában is meglehetősen gyenge eredménnyel szerepelt. Egyedül testnevelésből jeleskedett, de ez sem volt elég ahhoz, hogy megmentse őt a kicsapástól. Nőügyei, extravagáns öltözködése és olajozott haja nem aratott sikert a konzervatív iskolában. Anyja egy katonai akadémiára vitte, de egy év után onnan is mennie kellett, mert ugyanazt az életvitelt folytatta. Rövid ideig a müncheni egyetemen próbálkozott, majd ideiglenesen eljegyzett egy lánnyal.

Először egy újságnál helyezték el segédszerkesztőként, aztán bankárt, később tőzsdeügynököt akartak belőle csinálni. Mindegyikben kudarcot vallott. Harmincegy éves koráig sodródott, kallódott, aztán a változást végül a hadsereg és a második világháború hozta el az életében. 1939-ben személyiségéhez tökéletesen illő állást kapott a haditengerészeti hírszerzés irodáiban, ahol John Godfrey ellentengernagy személyi asszisztense lett.

A MEGFELELŐ FELADAT

Fleming bebizonyította a rátermettségét, és gyorsan lépdelt felfelé a ranglétrán. Hamarosan megmutatkozott az írói képzelete is: sokféle kreatív megtevesztő hadműveletet gondolt ki a német tengeralattjárók csapdába ejtésére, és a fantáziája nem ismert határokat. Kigondolta például, hogy egy szándékosan tengerbe ejtett német vadászgépen, német egyenruhában várakozó angol kommandósok támadják meg a megmentőiket, és raboljanak el egy Enigma típusú rejtjelezőgépet. Nagy valószínűséggel az ő agyszüleménye volt az úgynevezett Fasírt Hadművelet is, amelynek keretében egy tengerbe dobott holttest segítségével juttattak el hamis információkat a náci vezetéshez.

A fiatalember szervezőtehetségét és találékonyságát rövidesen más területeken is kihasználta a hírszerzés. Több kommandóscsoportot, speciális egységet is felépített, amelyeket kifejezetten kémkedésre és zavarkeltésre képeztek ki. Zárak feltörésére, titkok ellopására, fegyverhasználatra, közelharcra és szabotázsakciókra használták őket. Ez már felismerhetően a későbbi James Bond szakterülete.

A TITKOSÜGYNÖK ÍRNI KEZD

Fleminget nagyon megfogta az a rengeteg ötlet és kaland, ami a mindennapjait jellemezte. Még be sem fejezdött a háború, máris megfogalmazódott benne, hogy mindenképpen írni akar egy kémregényt az élményei

felhasználásával. Első civil munkahelye egy tekintélyes sajtócsoporthoz volt, ő felügyelte a nemzetközi tudósítói hálózatot. Munkája során beutazta a világot, így jutott el Jamaicára is, ahol azonnal beleszeretett a tájba. Még 1945-ben építtetett is ott egy házat, amit Goldeneynek nevezett el. Ez nem véletlenül lett később az egyik leghíresebb Bond-regény címe: 1941-től ez volt a hivatalos neve a Fleming által létrehozott akciótervnek, amely Spanyolország feltételezhető hadbalépése esetére született hírszerzési kapcsolatok és szabotázsakciók felhasználásával.

Itt írta a Bond-regények legtöbbjét, és itt találkozott a szeretőivel is. Ide hozta Ann Charterist, a későbbi feleségét. Már 1948-ban lett egy kislányuk, aki halva született, majd 1952-ben megérkezett Caspar is.

A JAMES BOND-KULTUSZ KEZDETE

A brit és amerikai könyvkiadók jó érzékkel álltak be Fleming tervei mögé, így 1953-ban megjelent a Casino Royale. Hatalmas volt a siker – ennek valószínűleg az volt az egyik oka, hogy a cselekmények és a szereplők valóságosak voltak. Fleming saját magán kívül más, létező személyeket is beolvasztott Bond személyiségébe: valódi szuperkémeket, akikkel együtt dolgozott. Ez pedig hosszú időt ölelt fel, mert végleg csak 1952-ben szerelt le a hadseregtől, így a világháború után bőven belelátott az egyre súlyosbodó hidegháború küzdelmeibe is.

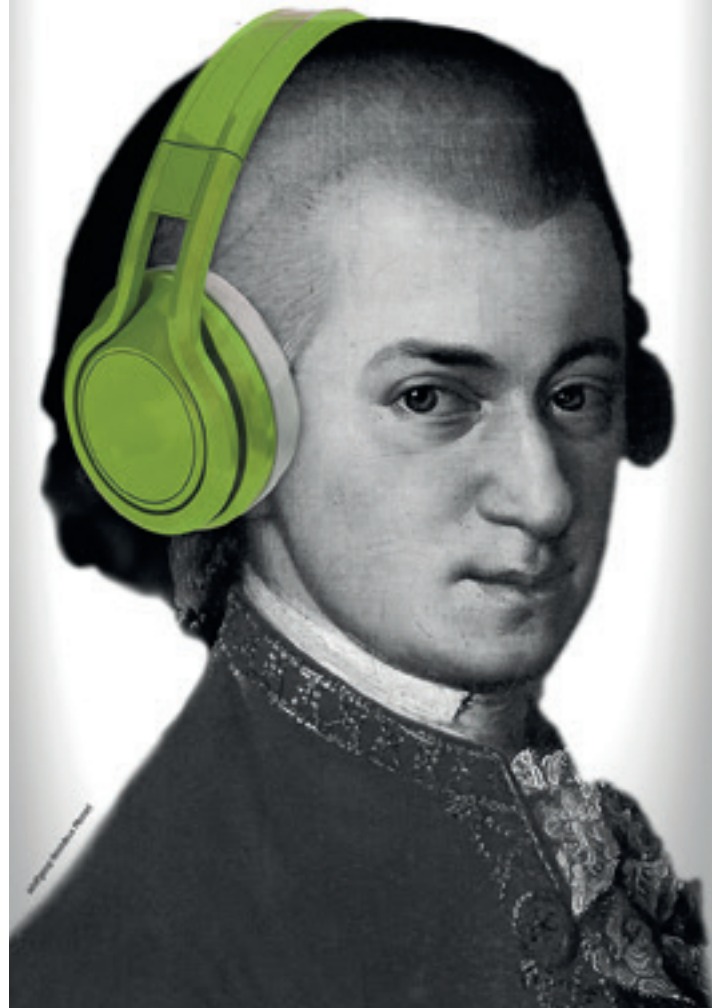
A James Bond név eredetileg egy ismeretlen amerikai ornitológusé volt; Fleming a létező leglaposabb, legunalmasabb nevet akarta adni a hősének, ezzel is jelezve, hogy ő csak egy lélektelen gépezet, egy kíméletlen eszköz az állam kezében.

Nemsokára Hollywood is rákapott a regényei ízére, külön céget hoztak létre öt film leforgatására. Az első Bond, Sean Connery 1961-ben alaposan meg is változtatta a karaktert: ő vitte bele a jellegzetesen fanyar, kegyetlen, bondi humort. Mire Ian Fleming 1964-ben meghalt, a Bond-franchise önálló életre kelt. 1966-ig tizenkét regény és két novella újítemény jelent meg, filmekből pedig eddig huszonhatet mutatnak be. Ezek mind ez ideig legalább négy milliárd dollár hasznot hoztak, és persze rengeteg kritikát kaptak. Sokan elítélik a világlátást, amely Fleming személyiségéhez kötődik, a világot, amelyet az erőszak, az alkohol, a nőgyűlölet, a szex, a szadizmus, a szerencsejáték és a sznobság jellemez. Ennek hátterét az világíthatja meg, amit egyik jamaicai szeretője, Blanche Blackwell, hatvan évvel Fleming halála után nyilatkozott: Ian súlyos depressziós volt. ♦

Klasszikusok könnyedén

Hallgasson minket
online is:

www.klasszikradio.hu

SZÖVEG –
DÉR KATALIN klasszika-filológus

SOROZAT –
BIBLIA ÉS IRODALOM

Mámor és malaszt

Két fráter hordja föl a bort,
Roskadjon ma az asztal,
Teljünk be ma, testvéreim,
Alleluja, alleluja,
Mámmal és malasztal.

Milyen csodás az őszi ég,
Ez a bor Krisztus vére
S a csillagok: kis angyalok.
Alleluja, alleluja
S ragyog Mária képe. (...)

Az Úr akarja így, az Úr,
Hogy kis szolgálai vágya
Néha kitörjön szabadon,
Alleluja, alleluja,
A fényes éjszakába.

Ady Endre: Szüret
az Athoszhegyen (részlet)

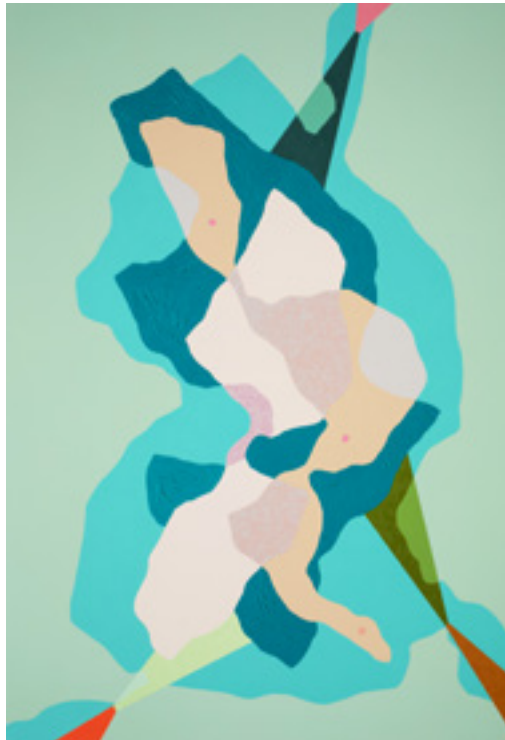
◆ Szeptember hónapja a szüret kezdete, a szüret pedig a bor ünnepe. A boré, amely földi és égi jel egyszerre: mámor a földön, és malaszt, mennyből jövő kegyelem. A bor misztériuma átszövi a vallások történetét. Mindig is az istenek itala volt az égből, és az istenit jelenítette meg a földön, míg végül az Isten-ember, Jézus Krisztus vérévé, a megváltás misztikus italává lett. Víz, bor, vér: kettős átlényegülés, amelyben a bor a középső elem, földdel és éggel egyaránt érintkező. Mámor a földön, hogy a vágy néha kitörjön szabadon, malaszt, kegyelem az égből, kóstoló, előzetes a menynevei szent harmóniák ekstázisából. Nem profán részegségről van szó ebben a mámorban (Ady neve ezért talán nem a legjobb ómen itt), hanem annak megérzéséről, hogy világunk minden kis atomja át van itatva misztériummal, és sokkal több, mint amit a száraz, józan materiális szemlélet elmondhat nekünk a világ titkáról. Mély értelmű abban az összefüggésben, hogy Jézus első tette, legelső csodája János evangéliuma szerint a víz borrá változtatása volt a kánai menyegzőn. Ez a bor, Jézus bora a törvény, a Tóra kínálta puritán, sivár vallásosságából, és egyáltalán, a póre józan, mámortalan létezésből a szent mámorba, az Isten mérhetetlen fensége és jósága által megragadott ember mámorába hív. Ady szüreti versének második szakaszában egyenesen az égbe emel, megváltó vérről, csillag-angyalokkal, ragyogó arcú Máriával. Ez a kánai bor egy német férfiúnak, Gottfried Benjamin Hancke barokk költőnek *A magyar bor dicsérete* című verse szerint nem máshol, mint a magyar földben termelt valamikor. És a kánai borcsoda az, amelynek végén az evangélista sokatmondóan megjegyzi, hogy Jézus éppen ezzel a tettel, a víz borrá változtatásával mutatta meg dicsőségét, felemelve a vizet egy szakrálisabb szférába (János evangéliuma 2,II). Így azután ez a kánai esemény is belekerült a 3. századtól kezdődően megült Epifánia, azaz Felmutatás, Megmutatkozás ünnepének anyagába, mint Jézus három nagy megmutatkozásának egyike a Vízkeresztség és a Háromkirályok mellett. A rejtély csak az, hogy ezt az ünnepet az ősegyház miért éppen január hatodikára, a görög-római boristenség, Dionüszosz-Bakkhusz napjára tette. A borról a Bibliában először a vízözön után, Noé történetében olvasunk, aki elsőként ültetett szőlőtőkét, és találta fel a borkészítés művészetét. A Szentírás leírja, hogy a vízözön követő úgynevezett post-noéi, Noé utáni idővel új világkorszak vette kezdetét. Isten ekkor új világrendet vezetett be, vadonatúj törvényekkel. Ezen új világrend nedűje a bor, és a világtörténet akkor ér véget, amikor az új Édenkertben, ugyancsak a Biblia próféciai szerint, a forrásokból és kutakból bor fakad, a felhőkből bor esik, a tavak és a tengerek pedig borrá változnak. ◆

Georg Ehmig (1892–1969): Szüret a Maina völgyében, 1939

SZÖVEG –
NAGY VILLŐ

Január elseje reggel, 2020, olaj, akril, vászon, 220×150 cm

Emelkedő, 2019, olaj, akril, vászon, 150×100 cm

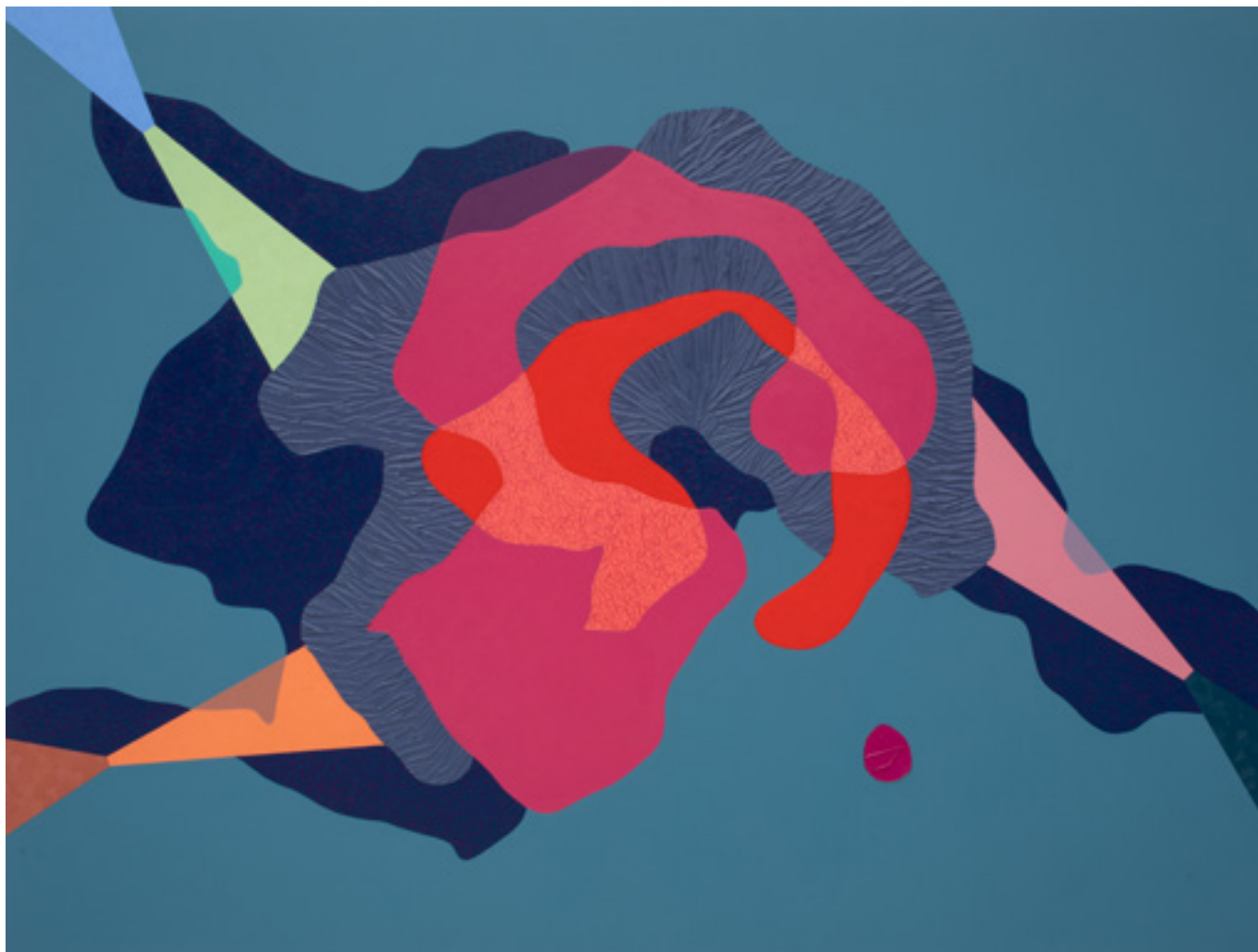
A MEGFESTHETETLEN EGY PILLANATA

„Amikor reggel megérkezem a műterembe, mindig arra gondolok, hogy milyen fantasztikus, hogy ma egész nap színeket fogok keverni” – mondta a művész pár éve egy interjúban, és ahogy körbenézünk a Deák Erika Galériában, visszagyogy ránk ez az öröm. Sőt, mintha Japán és Finnország színei, a tanulmányok tanulságai is tettenérhetőek lennének.

- ◆ Barabás Zsófi neve nemcsak a képzőművészet iránt élénken érdeklődők körében lehet ismert (ott nagyon is, mivel pályatársai közül egyike a legsikeresebbeknek), találkozhatunk vele többek közt a *Mindenki tud rajzolni* vagy a *Mi hiányzik?* című gyerekkönyvek egyik alkotójaként is. Mesterei Bak Imre és Keserü Ilona voltak, de nyitottságára jellemző, hogy néhány évvel ezelőtt megjelent katalógusához Grecsó Krisztián és Térey János írt előszót.

A pálya formanyelve évek óta hasonló, mégis észrevehető a változás, az építkezés.

A mostani kiállításon is absztrakt műveket, festményeket és szobrokat látunk, organikus formák rétegződnek, tűnnek át, vetnek árnyékot egymásra. A korábbi művekkel

Esti ölelés, 2020, olaj, akril, vászon, 150×200 cm

kapcsolatosan tudható a szövettani fotók erős inspirációs hatása, amely az akkori alkotásokon egyértelműben jelentkezett. A most kiállított kompozícióknál ez a hatás inkább csak áttételesen van jelen, mintha eggyel bejebb léptünk volna a még mélyebb rétegek felé, de az organikus vonulat e letisztultabb, élénk színvilágú alkotásoknál is felfedezhető. A motívumok körvonala is érdekes, egyenlenségük a folyékony anyagok kezdődő megszilárdulására, vagy növekedő, fejlődő növényi vagy domborzati forma alakulásának öntörvényűségére emlékeztet. Folyamatokat, állandó mozgást érzékelünk, ezt sugallja több képcím is: Esti ölelés, Felemel – érzékeljük, nyugvópont nem, vagy csak időlegesen létezik. Nem véletlenül vont párhuzamot Grecsó Ottlik Gézát idézve

„az elbeszélés nehézségei” és Barabás művészete között, sokak mellett Ottlik és Barabás sem hitt, hisz a valóság jól körvonalazható, egyetlen tapasztalatból kiolvasható igazságában, ellentétben a tapasztalás, a létezés elementáris örömeivel. Érezzük, Barabás öröme nemcsak a színeknek szól, és a nagy méretű képek elérik a céljukat, és valóban behúzzák a látogatót ebbe a boldog rácsodálkozásba.

Bár a megnyitón még csak online lehetett részt venni, a kiállítás a hónap közepéig – remélhetőleg – személyesen is megtekinthető.

Barabás Zsófi Kihajtogatott mozdulat című kiállítása megtekinthető 2020. szeptember 19-ig a Deák Erika Galériában, Budapest, 1062, Mozsár utca 1. ♦

SZEPTEMBERI KIMENŐ

ARS SACRA FESZTIVÁL

A fesztivál lélekemelő rendezvényeivel abban segít, hogy Istenre tudjunk figyelni. 94 településen mintegy négyszáz ingyenes program várja a közönséget: több mint 70 kiállítás, többszáz koncert, színházi előadások, irodalmi estek, séták és gyerekprogramok. Fellép többek között *Szabó T. Anna*, *Bogányi Gergely*, *Snétberger Ferenc* és a *Szent Efrém Férfikar*. Megnézhetjük *Lackfi János Hinták* című darabját, és a *Márton Áron* életéről szóló *Láng a sötétben* című színművet is, meghallgathatjuk *Klukon Edit* és *Ránki Dezső* zongoraestjét, a Budai Várban *Végh András* régész vezet sétát, a budapesti Tabán Art Moziban filmeket vetítenek, Esztergomban pedig könyvhetet szerveznek.

Országszerte, 2020. szeptember 12–20.

ELŐADÁSOK A VÁROSMAJORI SZABADTÉRI SZÍNPADON

Szeptember elején és közepén izgalmas előadások várják a nézőket: a Szabadkai Népszínház Magyar Társulata *Szép Ernő* szerelmes históriájával, a *Lila ákával* érkezik, de az elmességéről ismert *Heltai Jenő Naftalinját* és a *Hattyúk tava újratöltve* című előadást is élvezheti a budapesti közönség. Láthatjuk *A mizantróp* című gyűlöletkomédiát is, amely azt a kérdést teszi fel, hogy lehet-e vegytisztán és általában gyűlölni az embert? Vajon az emberre vagy a társadalmi viselkedésformákra, az álszentségre, a simulékonyságra, az őszintétlenségre haragszunk-e, amikor felfedezzük a bennünk élő mizantrópot? *Molière* főhőse, *Alceste* is nehezen igazodik ki ezen, főképp, hogy szerelme és barátsága a tét. Hatalmas vitában áll a körülötte lévő világgal, barátjával, és talán elsősorban önmagával.

Városmajori Szabadtéri Színpad,
2020. szeptember 11-ig

PUSKIN KUCKÓ

A Puskin Kuckó szeptemberben is több előadással várja a piciket. Vetítik a *Szaffit*, a *Masha és a medve: Masha dalait* és a *Bogyó és Babóca 4. – Tündérkártyák* című mesét is. Ez utóbbiból kiderül, hogy kinek gyűjtötte a tengerparton a legszebb kagylókat Ugró és Szellő, és hogy mi sült ki abból, ha a kicsiknek és nagyoknak együtt kell focizniuk. A *Bogyó rajza* című történet arra világít rá, hogy amit valaki csúnyának tart, azt más szépek láthatja, míg a *Buborék* és a *Tündérkártya* epizód az óvodások közötti konfliktusok feloldására mutat példát. A moziban fellép *Gryllus Vilmos* is, aki ezúttal az erdőről, a vizekről és kedvenc állatairól, a gólyáról, a borzról, a sündisznóról és a tücsökről énekel a gyerekeknek.

Puskin mozi, több szeptemberi időpontban

KÉPMÁS-EST

HELYSZÍN: **HAGYOMÁNYOK HÁZA**

1011 Budapest, Corvin tér 8.

Fotó: Urbán András

SZOMSZÉDOLÁS

Zene és beszélgetés **Herczku Ágnessel** és **Nikola Parov**val.

Hogy lehet az egyre egységesebb világban megőrizni magunkat, és megismerni a másikat? Van-e ehhez jó recept a művészetben és a párkapcsolatban?

Időpont: 2020. **09.09.** 19 ÓRA
SZERDA

ÉRTÉKMENTÉS ÉS ÚJÍTÁS

Beszélgetés a **Szent Efrém Férfikar** tagjaival

Feladatok férfihangra - avagy hogyan lehet érthető és szerethető élménnyé formálni más korok és kultúrák, sőt, saját, korunk és kultúránk zenéjét?

Időpont: 2020. **09.30.** 19 ÓRA
SZERDA

A beszélgetéseket **Szám Kati**, a Képmás főszerkesztője vezeti.

A Képmás-estek a Hagyományok Házával közös együttműködésben valósul meg.

A RENDEZVÉNYEN A RÉSZVÉTEL ELŐZETES REGISZTRÁCIÓHOZ KÖTÖTT: WWW.KEPMAS.HU/KEPMAS-EST BELÉPŐ AZ AKTUÁLIS HAVI KÉPMÁS MAGAZIN, AMELY A HELYSZÍNESEN IS MEGVÁSÁROLHATÓ.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ: + 36 1365 1414 | SZERKESZTOSEG@KEPMAS.HU

A korábbi Képmás-estekről YouTube-csatoránkon összefoglalókat láthat: youtube.com/kepmas-magazin

RENDEZŐ:

KÉPMÁS
MAGAZIN | nőknek és férfiaknak

Média a
Csaláért
Alapítvány

TÁMOGATÓ:

 SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

SZÖVEG –
MIRTSE ÁRON zoológus

SOROZAT –
ÁLLATOK KÖZELRŐL

A NAGY VESZÉLY LAPUL

Már vége a nyárnak, de a nyaralószезonnak még nincs: ősszel is várják a túrázni, fürdőzni, pihenni vágyókat a tavak, a tengerpartok vagy az erdők és a hegyek. De vajon milyen kockázatai vannak egy ilyen utazásnak? Igaz, hogy a természetben számtalan veszedelmes élőlény leselkedik ránk?

- ◆ Amikor elhagyjuk a várost, az otthon meghitt, biztonságos, de kissé már unalmas közegét, idegen tájakra vágyunk, sokszor épp a háborítatlan, vagy legalábbis annak látszó környezetbe. Csakhogy ezzel együtt jár az is, hogy ott is vannak élőlények, méghozzá olyanok, amelyeknek az az otthona, és nem feltétlenül veszik jó néven azt, ha rájuk törjük az ajtót. Ezeket az élőlényeket sokszor csak mesékből, leírásokból, történetekből ismerjük, és olykor tévesen ítéljük meg őket: veszélyességüket néha alábecsüljük, jóval gyakrabban pedig eltúlozzuk.

FARKAST EMLEGETNEK...

A hazai erdőket a turisták sokáig abban a megnyugtató tudatban járhatták, hogy itt nem élnek veszélyes állatok. Ez persze már akkor sem volt teljesen igaz, hiszen a vaddisznót például nem szabad lebecsülni, főként, ha malacokat nevelő kocáról van szó, de a nagytű ragadozók kétségkívül hiányoztak a magyar faunából: legalább a Tátraig, de még inkább Erdélyig kellett utaznia annak, aki a vadonban farkassal vagy medvével akart szembenézni. Az utóbbi években azonban egyre gyakrabban hallani híreket az Északi-középhegységben újra megtelepedett farkasfalkákról, fel-felbukkanó medvékről, ha tehát valaki arrafelé indul, számolnia kell a találkozás lehetőségével.

VADÁLLOMÁNNYAL RENDELKEZŐ TERMÉSZETI TERÜLETEN A VESZÉLYT AZ EMBERRE SOKSZOR A SAJÁT KUTYÁJA

JELENTI: előreszaladva magára haragíthatja a vaddisznót, netán a medvét, majd a gazdájához menekül, sarkában az üldözőjével.

Barna medve (*Ursus arctos*)

NE IJESZD MEG A MEDVÉT!

Mennyire veszélyes valójában a farkas és a medve? A farkasról bátran kimondhatjuk, hogy az emberre nem jelent veszélyt. Még arra sincs sok esély, hogy összeakadjunk vele a természetben, mert igen óvatos, rejtőzködő és főként éjszaka aktív állat, ez érzékszervei kiválóak, így az embert időben észleli, és messze elkerüli. A medvével már nem ilyen egyszerű a helyzet: a vele való találkozás nem veszélytelen, Erdélyben többször volt is ebből probléma. A kellemetlenséget azonban el lehet kerülni, hiszen a medvének sem célja az embert megtámadni: a veszélyforrást általában az jelenti, ha a medvét meglepetésként éri az ember felbukkanása. Ezt el lehet kerülni úgy, hogy medvés területen jó hangosan beszélgetve vagy énekelve járjuk az ösvényeket.

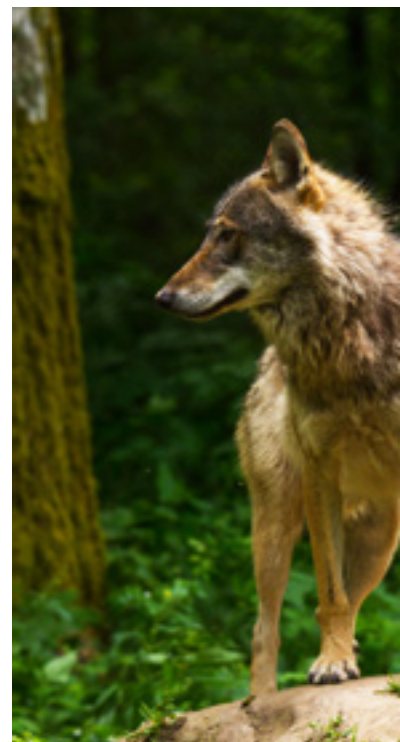
A FARKAS ÉS A MEDVE MELLETT ISMÉT MEGTELEPEDETT A HAZAI ERDŐKBEN A HIÚZ. Ez a macskaféle azonban soha nem keresztezi a kirándulók útját, még a szakemberek is főként lábnyomokból és kameracsapdás felvételekből tudnak következtetni jelenlétére.

KÍGYÓ ÉS EMBER: KI A VESZÉLYESEBB?

A mai napig nem szűnő félelem forrása a kígyó: sokat el is pusztítanak a pánikba esett emberek, hiába állnak természetvédelem alatt. Hazánk hét őshonos kígyófaja közül csak a kétféle vipera mérges; a siklók, még ha

Eurázsiai hiuz (Lynx lynx)

kézbe véve haraphatnak is, veszélytelenek. A fokozottan védett rákosi vipera utolsó példányai a Kiskunságban és a Hangságban maradtak fenn, igen kis létszámban, és ha rendelkeznek is méregfoggal, marásuk az egészséges, felnőtt emberre nézve legföljebb kellemetlen, de nem halálos. A keresztes vipera mérge erősebb, lebecsülni hiba volna, de találkozni a terepen vele sem könnyű, mert az ember útjából kitér. A Zemplénten, a Tiszaháton, illetve Somogy és Zala megye déli részén, a Baláta-tó környékén azért jobb, ha nem vetjük magunkat a szénakazlak csábító ölébe, nehogy egy benne rejtőző gyanútlan viperára üljünk!

MI VAN A VÍZ ALATT?

Ugyancsak gyakori úticél a vízpart, legyen szó akár édesvízről, akár tengerről. A víz mélye számunkra ismeretlen, titokzatos világ, amelyről könnyű elképzelni, hogy valóságos szörnyeket rejt. Vannak, akik még a Balatonban is félnek megmártózni, ember nagyságú harcsákat sejtve a fenekén, ám ez az aggodalom alaptalan: ha léteznek is ekkora harcsák, azok nagyon ritkák, és emberre sosem támadnak. A tengerre készülőkben óhatatlanul felvetődik a cápátámadások rémképe, ám az európai partokon

NEMCSAK ÁLLATOKTÓL LEHET RETTEGNI, hanem veszélyes növényektől is. Sokan félnek a természetes vizekben fürdeni, attól tartva, hogy lehúzza őket a hínár. A hínár természetesen nem tekeredik szándékosan az ember testére, de alapszabály, hogy hínáros vízben lassú, nyugodt mozdulatokkal kell úszni.

ennek sincs reális veszélye. A cápák ugyan valóban félelmetesek, de a súlyos, netán halálos kimenetelű támadások száma az egész világon nem több évente, mint amennyit a két kezünkön megszámolhatunk – sokkal nagyobb kockázatot vállalunk azzal, ha naponta autóba ülünk, mint egy mártózással a Földközi-tenger vizében.

A NAGY VESZÉLY LÁTHATATLAN

Az adriai partokon a vízbe gázolva nem a cápák vagy netán óriási polipok támadására kell felkészülnünk, hanem arra, hogy a sziklákra tapadó tengerisünökre vagy

Szürke farkas (Canis lupus)

A VILÁG LEGVESZÉLYESEBB ÁLLATA EGY APRÓCSKA ÍZELTLÁBÚ: a maláriaszúnyog. Az általa terjesztett betegségnek a világon évente 1-3 millió halálos áldozata van: sokkal több, mint az összes többi veszélyesnek tartott állatnak együttvéve.

tengerirózsákra lépünk: az egyiknek a tüskéi, a másiknak a csalánsejtjei okozhatnak sérülést, amely akár az egész nyaralásunkat megkeserítheti. A hazai erdők legveszélyesebb állata pedig nem a farkas vagy a medve, hanem a kullancs, amely, ha nem veszik észre időben, igen súlyos betegségek kórokozóját juttathatja az ember szervezetébe. Veszélyes élősködők rejtőzhetnek akár az ivóvízben is, főként a meleg, trópusi tájakon, ezért alapszabály, hogy bizonytalan minőségű vizet sose igyunk, és ne is fürödjünk benne. A nagy, félelmetes állatoktól tehát nem kell túlzottan tartanunk: az igazi veszélyt az apró élőlények jelentik! ♦

ISTENÉLMÉNYEK
SALLANG NÉLKÜL

Valódi emberek igaz történetei istenélményeikről.

A vendégekkel
Tóth-Fazekas Andrea
beszélget.

KÉPMÁS

kepmas.hu/podcast

facebook.com/istenelmenyeksallangnelkulpodcast

TÍZ TÖKÉLETES PANORÁMA

Őszi kalandozások megújuló várainkban

Viharos történelmünk grandiózus mementói az Árpád-korból vagy a török hódoltság idejéből fennmaradt váraink, végváraink. A szeptemberi indián nyárban érdemes megcsodálni őket, több helyszín felújítását mostanában fejezték be egy átfogó program keretében, így például a siroki, a füzéri és a cseszneki modern fogadóépülettel, rendhagyó kiállításokkal és lélegzetelállító panorámával vár minden kirándulót.

◆ A várak, később a kastélyok évszázadokon keresztül a magyar és az európai kultúra fellegvárai voltak, kulcs szerepük volt abban, hogy kulturális értékeink átvészték országunk történelmének viharos évszázadait. A 2016-ban kezdődött Nemzeti Kastélyprogram és Nemzeti Várprogram keretében 15 régi vár és 19 kastély újul meg úgy, hogy a műemlék-helyreállítás és az örökségmegőrzés szempontjai mellett vonzó turisztikai programot is kínál a látogatóknak.

A program honlapján – nkvp.hu – böngészhetjük a tervezett és a már megvalósult fejlesztéseket, ez vártúránk tervezésénél is hasznos lehet.

„Várügyileg” magashegységeink kivételes helyzetben vannak, a nyugati és a keleti országrészben is szinte egymást érik a csodálatos kilátást nyújtó várak. Ajánlónkban két vártúrát mutatunk be, amelyek „váltott lovakkal” akár egy nap alatt is teljesíthetőek, de a nyugodt, élménydús kirándulás érdekében tervezzünk egy egész hétvégét az utazásra!

A VÉRTESTŐL A BALATONIG

Túránk első állomása **Csókakő vára**, amely a Vértes szélén található 479 méter magas Csóka-hegy sziklaplatójára épült. Első írásos említése 1299-ből származik, később birtokosa volt többek között Corvin János és Bakócz Tamás is. A török hódoltság idején Fehérvár egyik megfigyelőhelye volt, az 1687-es felszabadulás után harci eseményekben már nem játszott szerepet. Csókakő várában az elmúlt években a kapubástyát újjáépítették, és kápolna is került a várfalak közé. A terület jelenleg is építés alatt áll, ezért a belépés – igaz, saját felelősségre – ingyenes. Várfalairól tökéletes panoráma nyílik Székesfehérvár, a Velencei-tó és a Vértes irányába.

Innen mintegy 40 kilométerre van a **cseszneki vár**, már a Bakony tövében. A tatárjárás után épült királyi engedélyre, első írásos említése 1281-ből ismert. A Nemzeti Várprogramnak köszönhetően a bejáratnál modern fogadóépületet alakítottak ki, amiben a középkor harci eszközeit bemutató kiállítás is helyet kapott.

A cseszneki vár

A várfalokról északi irányba tekintve a Pannonhalmi Apátságot fedezhetjük fel a horizonton, közelebb pedig a Bakony lankáiban gyönyörködhetünk. A cseszneki vár az év minden napján látogatható, a felnőtt belépő ára 700 forint (csesznekivar.hu).

A vár környékén építették ki az ország első via ferrata útvonalait. A különböző nehézségű vasaltutak közül az Ostromlók útja és a Futrinka ucca útvonalak kezdőknek, vagy akár gyerekekkel is teljesíthetőek, felszerelést a vár alatt található irodában bérelhetünk. Részletek: vasaltutak.hu.

Következő állomásunk szintén egy tatárjárás után emelt kővár az ország egyik legizgalmasabb hegyén, a Nagy-Somlón. **Somlóvára** szintén a Nemzeti Várprogram része, azonban a munkálatok itt még nem kezdődtek el. A Magyarország legkisebb – és sokak szerint legszebb – borvidékét őrző váromhoz szüret idején a feljutás is külön élmény, a dűlők között kanyargó, bazaltsziklákkal kirakott útról folyamatosan a távoli Balaton, a Káli-medence, Sümeg és a 709 méter magas

Kőrös-hegy panorámájában gyönyörködhetünk, ha a hegy déli oldalából, Somlóvásárhely felől közelítünk. Érdeemes a Nagy-Somlón található vendégházak valamelyikében tölteni az éjszakát, vártúránkat pedig egy pohár juhfarokkal zárni a környék kitűnő éttermeinek egyikében.

Mintegy 32 kilométeres autózással érkezünk meg az ország egyik legépebben fennmaradt várához. A Nemzeti Várprogram egyik helyszínéül a **sümegei várban** 2020-tól építkezések folynak, felépül a Keletiszárny, a Csabi-torony és a hozzájuk kapcsolódó gyilkjáró, emellett megújulnak és bővülnek a vár kiállításai is. Vegyük figyelembe, hogy a vár viszonylag korán, 17 óra körül zárja kapuit az őszi hónapokban! A felnőtt belépő ára 1500 forint, további információt és programokat a sumegvar.hu oldalon találunk. Dunántúli vártúránk végállomása a Sümegtől 27 kilométerre található szigligeti vár. A Balaton vára tíz hónapig tartó, nagyszabású felújítás után idén nyáron nyitotta meg kapuit még több látnivalóval és érdekes szabadtéri programokkal (bővebb információt a szigligeti-var.hu oldalon találunk).

Kilátás a csókakői várból

MÁTRÁTÓL A ZEMPLÉNIG

Északi vartúránkat az ország legvadregényesebb sziklaváránál kezdjük. A **siroki Vár**-hegy tetején található várat nemcsak a sziklatömb tetejére építették, hanem a belsejébe is. A riolittufából álló hegy gyomrába hatalmas járatokat, lépcsőket és termeket is vájtak, amelyek egykor a termények és a hadifoglyok elhelyezésére szolgáltak. A vár tetejéről a Mátra és a Bükk hegycsúcsait figyelhetjük meg, és ha szerencsések vagyunk, akkor a Magyar Légierő gyakorlatait is, a vár környékén ugyanis engedélyezett a hadgyakorló repülés, így hétköznaponként rendszeresen megjelennek itt a vadászgépek és harci helikopterek. A pár perc sétára található kaptárkövekről pedig a siroki várra nyílik pazar, szelfizésre alkalmas panoráma.

Sirokról fél óra az út Egerbe, ahol a vár megtekintése után érdemes egy ebéddel egybekötött hosszabb pihenőt tartanunk, ugyanis **Boldogkő várat** másfél órás, 120 kilométeres utazás után fogjuk először megpillantani. A Zemplén nyugati szélén, egy kopár sziklagerincen álló, szabálytalan alaprajzú, belsejtornyos várat IV. Béla király idején, a tatárjárás után építtette a Tomaj nemzetség egyik tagja a kassai út és a Hernád völgyének védelmére, eredetileg csak egy lakótoronyból állt. Később a vár folyamatosan bővült, annyira, hogy a kétezres években is kétszer jelentősen átalakították, és jelenleg is építési munkálatok zajlanak benne, ezért Boldogkő vára csak hétfvégenként látogatható. A jegyárakról és a pontos nyitvatartási időről a boldogkovara.hu oldalon tájékozódjunk!

A Boldogkőhöz közeli **Regéc** is a tatárjárás után épült, a vár leghíresebb időszak a kurucokhoz köthető, itt töltötte ugyanis gyermekkorát II. Rákóczi Ferenc felesége édesanyjával, **Zrínyi Ilonával** és **Thököly Imrével**. A várat a császári seregek ostromolták 1685-ben, de közben a váradi pasa fogságba ejtette Thökölyt, így a kurucok átálltak a császári erők oldalára, hogy vezérüket kiszabadítsák. Bár Caprara megígérte, hogy nem vonul

Füzer vára

be seregével a regéci várba, nem így történt, és 1686-ban lerombolták a kurucok erődjét. A megújulásra egészen 1990-ig kellett várni, amikor Regéc elhatározta, hogy felújítja községük büszkeségét. A munkák azóta is folyamatosan zajlanak, az elmúlt években már a Nemzeti Várprogram védnökségével. Az északi bástyát és az öregtornyot már korábban visszaépítették, jelenleg a reneszánsz palota újul meg. A vár a hét minden napján látogatható, a felnőtt jegy ára 500 forint, további információt pedig a regecivar.hu oldalon találunk.

Utunk végállomása a **füzéri vár**, amelyet az ország hét természeti csodája közé is beválogattak. Azon kevés váraink egyike, amely a tatárjárás előtti korban épülhetett. Sorsát a Wesselényi-összeesküvés pecsételte meg, a felkelés leverése után a császári csapatok felégették, később köveit a lakosság hordta el. A renoválási munkálatok 1992-ben kezdődtek meg, 2014 és 2015 folyamán a felsővár egyes részeit újították fel. Kapubástyájáról csodálatos kilátás nyílik a Zemplén csúcsaira és az Alföldre, a termekben kérhetünk körbevezetést is, meghallgathatjuk a vár történetét. A jegyárakról és a nyitvatartásról a fuzervara.hu oldalon tájékozódhatunk. ♦

TIPPJEINK:

Legtöbb várunk falairól és bástyáiról tökéletes kilátás nyílik, hosszasan gyönyörködhetünk a panorámában. Fényképezés közben fokozottan figyeljünk egymásra, és tartsuk be a vár javaslatait, hiszen egy rossz mozdulat is tragédiához vezethet.

A koronavírus következő hulláma váraink nyitvatartását is érintheti, ezért indulás előtt nézzük meg a várak honlapját, illetve olvassuk el az aktuális ajánlásokat a koronavirus.gov.hu oldalon.

EIFFEL

EIFFEL MŰHELYHÁZ
EIFFEL ART STUDIOS

MŰVÉSZET. MESTERSÉG. MEGÚJULÁS.

CSER KRISZTIÁN operanémetes

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

AZ OPERA ÚJ MŰVÉSZETI KÖZPONTJA
1101 BUDAPEST, KÖBÁNYAI ÚT 30.

SZÖVEG –
OSZTOVITS ÁGNES

SZÓTLAN GYEREKEK, ÚTKERESŐ FELNŐTTEK

A nyári könyvesbolt hagyományosan könnyű olvasmánnyal van tele, de idén, a járvány miatt a tavasszal raktárba kényszerült fajsúlyos művek és a lektűrök azonos arányban sorakoznak a polcokon. Ember legyen a talpán, aki biztos kézzel választ.

◆ A norvég *Karl Ove Knausgård Harcom* című regény-folyamának ötödik kötete, az *Álmok*, amely a bergeni íróakadémián töltött éveket idézi fel, nemcsak a leendő szépíróknak lehet izgalmas (nekik kötelező olvasmány), hanem mindazoknak, akiket az íróvá válás mikéntje izgat. Mi kell ahhoz, hogy valaki jelentős alkotó legyen? Műveltség? Szorgalom? Ez is, az is, és még valami, amit nem lehet megtanulni. Nem véletlen, hogy Karl Ove sokáig csak botladozik az íróakadémián, ő nem „irodalmi írónak” született, mihelyt rájön tehetsége természetére, és saját életéből kezd építkezni, szédületes nemzetközi karriert fut be. És most itt egy újabb Knausgård!

LINDA BOSTRÖM KNAUSGÅRD ISTEN HOZOTT AMERIKÁBAN című rövid regénye megrendítő olvasmány. Az írónőt, az őt kínzó pszichiátriai betegséget jól ismerhetjük volt férje, Karl Ove *Szerelem* című kötetéből, de a mű nem a Szerelemhez fűzött kiegészítésnek vagy vitairatnak készült. Önéletrajzi elemekből építkezik, de nem önéletrajz, hanem egy kislány, Ellen kora kamaszkori gyötrelmeinek, vágyainak, kétségbeesésének, hitének krónikája. A kislány apja halála után többé nem szólal meg. Bár ki nem állhatta mániás depressziós apját, és sokat imádkozott a haláláért, most magát okolja, hogy a sírba taszította. Nem tud hinni korábban rajongásig szeretett színésznő anyjának, nem tud kapcsolatot létesíteni a világ elől a szobájába zárkózó, tehetséges zenész bátyjával sem. Szótlansága dermesztően hat mindenkire, de képtelenség szóra bírni.

A szíve mélyén persze azt reméli, hogy visszahozható a gyerekkori boldogság, hogy anyja képes újra „fénybe ragyogtatni” a családot, de ő nem tesz semmit ezért, sőt, a némasággal áttörhetetlen falat épít maga köré.

Ellen, akárcsak Linda a *Harcom* második kötetében, egyszerre elbűvölő, finom, érzékeny teremtés és nehezen kezelhető beteg lélek. Hatalmas tehetségre és lelkiemelőre vall az *Isten hozott Amerikában* megírása, amelyet hazájában a legrangosabb irodalmi díjra jelöltek. Jogosan.

(Jaffa Kiadó, fordította: Papolczy Péter, 3199 Ft)

JAMES GOULD-BOURN SZÍVEDBE CAMMOGVA című könyvének kisfiú főszereplője, ahogy Ellen is, tizenegy éves, és ő sem hajlandó beszélni. Neki az édesanyja halt meg, véletlen autóbalesetben. A két mű közötti hasonlóság ezzel véget is ér. A kisfiú természetesen beszélni fog, megtalálja édesapjával a kapcsolatot, rendeződnek súlyos anyagi problémáik. A happy endig hosszú az út – majdnem háromszáz oldal –, Danynek, az apának súlyos adósságai vannak, ráadásul elveszíti a munkáját. Nincs mit tenni, beöltözik pandamackónak és utcai táncolással keres pénzt. Kezdetben megalázóan keveset, később egyre többet. Majd megjelenik egy felhívás: versenyt hirdetnek az utcai mulattatóknak. Danny nyerni szeretne, ezért táncórákat vesz egy jószívű rúdtáncosnőtől. Közben Danny fia rájön, hogy apja mivel foglalkozik, azt is átérzi, hogy ezt érte teszi, ezért beszélni kezd. A versenyen már együtt indulnak.

Olyan ez a könyv, mint egy hollywoodi családi mozi: lehet sírni és nevetni, drukkolni a táncossá vedlett kétfalásos főszereplőnek, tehetséges fiának és a jóságos kurtizánnak. Minden jó, ha jó a vége.

(Pioneer Books, fordította: Németh Luca, 3699 Ft)

A harmadik regény, amelynek középpontjában hallgató, későn megszólaló gyerek áll, egy Hollandiában élő, iraki születésű fiatalember könyve, amely nyilván politikai-ideológiai megfontolásból nyerte el az Európai Unió Irodalmi Díját. **RODAAN AL GALIDI AZ AUTISTA ÉS A POSTAGALAMB** című, szűk száznegyven oldalas munkája voltaképpen egy tündérmese arról, hogy nincs az a mély nyomorúság, amelyből ne lehetne felemelkedni, ha valaki szorgalmas és tehetséges. Nincs az az autista, akit ki lehetne reszeszteni a világból. A drogfelhőben fogant, apját nem ismerő Geert édesanyja munkahelye, egy adománybolt raktárában nő fel, magányosan. A semmire sem jó ócskaságok között egyszer talál egy törött Stradivarit és egy kazettát, amely a világhírű hegedű hangját örökíti meg. A fiút megigézi a zene,

megbütyköli a hangszert, amely persze szebben szól, mint fénykorában. Egy véletlenül betévedt német régiségkereskedő megveszi a Stradivarit, mire a fiú, látva a sikert, a raktáron található lomokból új hegedűket épít, Stradivari módjára. Olyan remek hangszerek Geert építményei, hogy hamarosan a világ legjobb művészei is igényt tartanak rájuk. Az autista fiú meggazdagodik, végre vehet magának egy házat. Minden jó lenne, ha a volt tulajdonos postagalambja nem térne vissza. Geert levelezni és intézkedni kezd, hogy a madárnak megfelelő helyet találjon, de hiába sózza el a makacs jószágot, az messzi földről is visszatér hozzá, és nem hagyja dolgozni. A fiú szinte észrevétlenül épít emberi kapcsolatokat, mozdul ki otthonából, és jön rá arra, hogy a világ sokkal szórakoztatóbb, mint gondolta.

Egy mesén, még ha regénynek nevezik is, nem kérhetünk számon valóságghű, lélektanilag hiteles ábrázolást, még a történetmesélés logikáját sem firtathatjuk. Elégedjünk meg annyival: szerethetően állítja eléink az autistákat. Divatos szóval: érzékenyít. És ez ránk fér.

(Typotex Kiadó, fordította: Balogh Tamás, 2800 Ft) ♦

FEDEZZÜK FEL AZ ORSZÁGJÁRÓ VIZSLÁVAL HAZÁNK CSODÁIT!

◆ A KAJLA KÖRÖK

Bizonyára minden kisiskolás táskájában ott lapul a tavaly júniusban vagy szeptemberben kapott Kajla útlevél, amellyel 2020. július 1. és augusztus 31. között díjmentesen utazhatnak a MÁV-START Zrt., a GYSEV Zrt. belföldi járatain, valamint a BAHART és a MAHART egyes járatain. Az útlevélbe érdemes gyűjteni a Kajla pecsétet is, ami immár 262 állomáson hozzáférhető. A kedvezményeket pedig 150 ponton lehet bezsebelni. S hogy miért jó még, ha mindig kéznél van a Kajla útlevél? Mert a gyerekek idén is több helyen kaphatnak Kajla képeslapot, amit a Posta 2020. augusztus 30-ig díjmentesen kézbesít.

A Kajla körök nyomtatott és online katalógusában a kisgyermekes családok által is könnyen bejárható tematikus tanósvények, körtúrák, családbarát kirándulók helyek közül válogathatunk. A Kajla körökön egy-egy túra bejárása után a pecsétek mellett Kajla karikákat gyűjthetnek a gyerekek.

A 2019 nyarán újtára indított Kajla program azért jött létre, hogy a lehető legtöbb általános iskolás megismerje, és családjával együtt beutazza Magyarországot. Kajla összegyűjtötte hazánk csodáit, legizgalmasabb családbarát kirándulók helyeit, nekünk pedig csak annyi a dolgunk, hogy felhúzzuk a túracipőt, és útnak induljunk.

ÉPÍTSÜNK MAKETTET!

Kajlával felépíthetjük Magyarország nevezetességeit is, persze csak virtuálisan, ami nemcsak jó móka, de még nyerni is lehet vele! A játékban a családok a makett.kajla.hu weboldalon díjmentesen igényelhetnek egy-egy makettcsomagot, amely olyan kártyákat tartalmaz, amelyekből 3D-ben összeállítható „felépíthető” egy-egy kiemelt hazai nevezetesség. A makettek összeállítását követően a gyerekek azokról kreatív fényképeket készíthetnek egyedi vagy mesés háttérrel, és közkinccsé tehetik a kampány weboldalán. A közzétett fotók beküldői további maketteket kapnak ajándékba.

ONLINE CSALÁDI BAJNOKSÁG

Mennyire ismerjük hazánkat? Most próbára tehetjük tudásunkat a Kajla nyereményekért folyó online családi kvízen! A bajnokságra a vetélkedő weboldalán – bajnoksag.kajla.hu – lehet regisztrálni. Belépés után a meghirdetett három időpontban indul a játék, ahol valós időben mérik össze tudásukat a családok az ország minden tájáról. A háromfordulós bajnokságot élőben, a játék weboldalán Sente Vajk vezeti majd.

A cikk támogatója a családi kirándulások szakértője, Kajla és a Magyar Turisztikai Ügynökség. ◆

**NEMZETI KONZULTÁCIÓ
A KORONAVÍRUSRÓL
ÉS A GAZDASÁG ÚJRAINDÍTÁSÁRÓL**

A TE ORSZÁGOD. A TE HANGOD.

A NEMZETI KONZULTÁCIÓ 3. KÉRDÉSE

▶ A járvány alatt az idősothonok vannak leginkább kitéve a fertőzés terjedésének. A magyarországi járvány minden negyedik áldozata idősothon lakója. A fővárosban található Pesti úti idősothonban több százán betegedtek meg, és közülük nagyon sok idős ember vesztette életét.

Ön szerint szükség van arra, hogy tovább erősítsük az idősothonok járványügyi védelmét?

**Mondja el Ön is véleményét!
Kérjük, vegyen részt a Nemzeti Konzultációban!**

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

ZAMPÉD

POPOVA ALESZJA

„ÉLETEM EGYIK LEGNEHEZEBB SZAKASZÁBAN JÖTT EGY EMBER, AKINEK A NEVÉBEN BENNE VAN, HOGY ARKANGYAL. Ő A FÉRJEM, VLADIMIR ARHANGELSZKI.”